

Forbudt for voksne

God mobilstil for tweenz og teenz

**Undgå ubehagelige overraskelser på mobilen
og mobilregningen**

TELIA

Hvor går man
hen og får
opdateret
sine forældre?

Fortæl dine forældre, hvad du bruger din mobil til

Verden er ikke den samme. F.eks. var der ikke noget, der hed mobiler, da dine forældre var unge. Derfor kan det være svært for dem at fatte, hvor vigtigt det er at have en, og at den skal kunne bruges til noget.

Det nemmeste ville selvfølgelig være, hvis forældre kunne få sat en chip i ryggen, der opdaterede dem til nutiden. Men den går bare ikke! I stedet er du nødt til at tage den lange vej. Du må tale med dem. Forklare dem, hvad der er vigtigt, at din mobil skal kunne. Omvendt skal du også fortælle dem, at du forstår, at nogle ting bare ikke er okay at bruge mobilen til.

Løs de 5 opgaver i brochuren og lav en aftale om mobilstil sammen med dine forældre.

OPGAVE:

Puf! Så blev mobilen et kamera

Skønt, når man skal dele noget sjovt! Men hvor går grænsen så for sjovt? Er det f.eks. ok at fotografere sine forældre på en rigtig skidt hårdag og sende billedet til vennerne? Kan man tillade sig at blitze topløse piger i en offentlig park, hvis ingen opdager det? Og kan man bare tage et hurtigt billede med mobilen, hvis en af vennerne kysser udenom kæresten?

Snak om, hvornår I hver især synes, at det er ok at tage et foto – og hvornår man nok skal lade være. Har I prøvet at tage fotos, I fortrød? Har I hørt om andre, der har? Hvornår ville I ikke selv synes, det var sjovt at blive fotograferet?

Her er det, man ikke skal bruge mobilen til

Dårlig mobilstil er at bruge mobilen til at irritere andre. Du kender sikkert listen, men tjek den alligevel. Og gerne sammen med dine forældre!

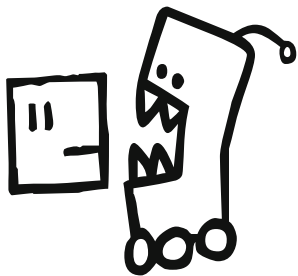
SMS duer ikke til alt

Hvis du er sur, vred eller skuffet, så sig det ansigt til ansigt. At sende en SMS er for svagt.

Happy slapping er ikke fedt

Det som også kaldes mobilvold, hvor man bliver slået ned og samtidig filmet med mobilen. Forestil dig, at det gik ud over dig eller en af dine venner. Det er ikke sjovt og bliver det aldrig.

OPGAVE:

Hvor personlig skal man være?

Det er godt at dele. Men hvis en pige nu giver sit nummer til en veninde, der deler det med en lækker fyr, som så giver det videre til en anden fyr, der desværre viser sig at være 65 og vild med piger på 14 – hvis skyld er det så?

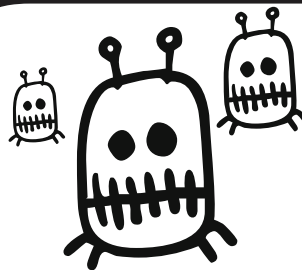
Tal om, hvem man skal vise den tillid at give sit navn, sin adresse og sit telefonnummer til. Og hvornår det er bedst at holde sine ting for sig selv? Giv nogle eksempler.

Hvis man SMS'er i timerne, bliver man dum

Det kan godt være, at du sagtens kan SMS'e og høre efter på samme tid. Men den går altså bare ikke, så sluk mobilen i timerne.

Drop mobning

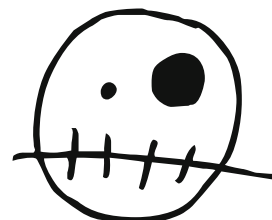
Det er ikke sejt. Det er ikke sjovt. Så drop det – også på mobilen.

Her er mere af det, du kan
brænde nallerne på

SMS'er kan blive megadyrt

Pas på – SMS'er kan hurtigt blive en dyr oplevelse, hvis du ikke tjekker, hvor meget det koster at downloade spil via mobilen. Priserne står ofte med bittesmå tal, som er nemme at overse, når du spænder SMS'er for at komme videre i spillet.

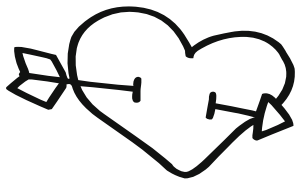
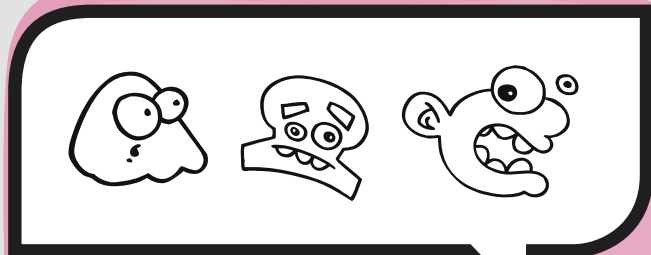

Du er ikke alene i verden

Andre vil også gerne kunne tale sammen, selv om du har det for sjovt på mobilen, mens du f.eks. sidder i bussen.

Lad mobilen køle lidt af

Læg mobilen væk ind imellem og kig de mennesker, du er sammen med i øjnene. Måske har de også noget ok at sige.

Download ikke hvad som helst

Det kan være dyrt, det kan være ubehageligt og det kan være ulovligt. Så brug hovedet, før du lægger noget ned på din mobil.

Giv ikke dit nummer til hvem som helst

Klamme mennesker har også mobiler - og det er bare for ulækkert, når de ringer og ånder i røret. Brug f.eks. aldrig dit nummer eller dit rigtige navn på en chat.

Min mobilstil

Tal om god mobilstil med dine forældre og udfyld skemaet. Begge parter skal også skrive under. Med aftalen har I helt rene linjer, hvilket kan spare jer for endeløse diskussioner om regninger og alt muligt andet. Når I sammen har udfyldt og underskrevet aftalen, så skal dine forældre sørge for at lave de spæringer, som I har aftalt. Det sker via selvbetjening på telia.dk eller ved at ringe ind til Telias kundeservice, der kan hjælpe jer med det.

TIP: Hæng jeres aftale om mobilstil op på køleskabet, så I husker den.

Denne mobil tilhører: _____

Det er en (model): _____

Den har tlf. nummer: _____

Mobilten bliver betalt af: _____

Det månedlige forbrug må max. være: _____

Hvis forbruget er større, hvem skal så betale?

Far / mor

Mig selv

Far / mor lægger ud, jeg betaler tilbage

Beløbet skal arbejdes af ved: _____

Det må mobilten bruges til: (sæt kryds ved Ja eller Nej)

Ja   Nej

Korte beskeder til familie og venner

Samtaler med familie og venner

900-numre (f.eks. donationer og konkurrencer)

At modtage opkald fra udlandet

- At ringe til udlandet
  At bruge mobilen i udlandet

Indholds- og betalingstjenester:

(Husk: Selvom dit abonnement giver dig fri SMS, så betaler du stadig for indholds- og betalingstjenester, f.eks. ved download af nedenstående)

Ja   Nej

- Køb af spil
  Køb af musik
  Køb af musikvideoeer
  Køb af logoer
  Køb af ringetoner
  Køb af billeder
  Køb af varer, fx tog-/busbilletter
  SMS-konkurrencer

Andet: _____

Jeg lover at overholde denne aftale:
(mobilens bruger)

Dato: _____

Underskrift

Underskrift

Jeg lover at overholde denne aftale:
(forælder)

Dato: _____

Du kan ringe til Telias kundeservice 80 40 40 40, hvis du ønsker eventuelle spørgsmål.

Læs mere om mulighederne på telia.dk, hvor du kan spærre via selvbetjening.

Forbudt for børn

God mobilstil for forældre

Læs denne brochure og lad dit barn læse
den fra den anden side.
Så får I nemmere ved at mødes på midten.

TELLA

En mobil giver tryghed, men der er også faldgruber

Formålet med denne brochure er at give dig et redskab til at få lavet nogle retningslinier for, hvordan dit barn må bruge mobilen.

I brochuren er der 5 opgaver, som I skal løse, inden I mødes på midtersiderne, hvor I sammen kan udfylde en aftale om mobilstil.

En mobil giver f.eks. tryghed i mange forskellige situationer. Som al anden moderne teknologi, er der imidlertid også faldgruber. Derfor kan du "børnesikre" alle Telias abonnementer. Vi kan f.eks. lave en forbrugsgrænse på mobilen, så der ikke bruges mere end aftalt, og vi kan spærre for f.eks. indholds- og betalingstjenester som spil, ringetoner og togbilletter, så I undgår ubehagelige oplevelser på mobilen. Men før du vælger hvilke tjenester, der skal lukkes for, så tag en snak med dit barn om, hvad hans eller hendes mobil bør bruges til. Og hvad den absolut ikke skal bruges til.

Mobilen bliver brugt som et dankort

I takt med tiden udvikler mobilen sig til en slags dankort. Du kan i dag købe din tog- eller busbillet via SMS, og internettet er en anden vej på mobilen, som man kan bruge til at foretage indkøb. Det er derfor vigtigt, at du sammen med dit barn får lavet en klar aftale, om mobilen må bruges til billetter eller andre slags indkøb. Vær desuden opmærksom på, at det kan koste op til 225 kr. pr. betaling for f.eks. en togbillet.

OPGAVE:

Når et onlinespil bliver dyrere end 20 Nintendo Wii'er

Det kan være supersjovt at spille på internettet og betale med mobilen. Især når man bliver bedre og bedre til det og kommer langt i spillet. Det sker bare ofte, at man skal sende mange SMS'er for at komme videre og gennemføre spillet. Det sker ved at købe udstyr til sin spiller, som f.eks. våben eller bedre køretøjer. Når man bliver grebet af spillet glemmer man hurtigt, at hver SMS, koster penge, og at det kan ende med, at man skal betale det samme for et onlinespil, som for 20 Nintendo Wii'er!

Har I før prøvet at spille et spil, som I blev grebet af? Og har I hørt om venner, der er kommet i knibe, fordi de ikke lagde mærke til prisen på hver SMS de sendte? Har I bud på, hvordan man undgår spilproducenternes fælder?

Lav en
aftale om god
mobilstil
med dit barn.

OPGAVE:**Hvornår er det surt at downloade?**

Det kan være fedt at få Burberry eller Guccimønster som baggrund på mobilen. Og det kan være sjovt at se et filmklip eller en musikvideo. Men hvad nu, hvis det, man troede var et sjovt klip, viser sig at være porno eller ulovligt musik? Eller hvad, hvis prisen viser sig at være tårnhøj?

Har nogen af jer prøvet at downloade noget, I fortrød? Har I hørt om andre, der har? Hvordan undgår man det fremover?

Dit ansvar

Som forælder skal du lære dit barn at bruge mobilen på en god og forsvarlig måde. Du skal sikre, at dit barn ved, at der er måder en mobil kan misbruges på, og at det kan bringe uheldige situationer med sig enten økonomisk, moralsk eller socialt. På midtersiden kan du sammen med dit barn udfylde en aftale om god mobilstil.

Telias ansvar

Vi skal hjælpe dig med at få overblik over de mange muligheder og gøre det let for dig at vælge til og fra. Det gør vi ved at tilbyde en række forskellige værktøjer, så du kan kontrollere dit barns forbrug. Vi hjælper desuden med at holde de mange udbydere af tjenester som mobil-spil, SMS-konkurrencer, musik, billeder etc. i ørerne for at sikre, at de overholder den gældende lovgivning og de regler, teleoperatørerne sammen har aftalt. Så hvis du oplever, at du ikke får det, du har bestilt, så kan du som Telia kunde altid ringe til os på 80 40 40 40. Derefter tager vi fat i udbyderen.

Udbydernes ansvar

Der er rigtig mange udbydere af det, man kalder "indholds- og betalingstjenester". Det er det fælles navn for alt, hvad man kan hente af mobil-spil, musik, videoer, horoskoper, logoer eller fysiske varer, f.eks. tog eller busbilletten, som kan købes via SMS. Desuden dækker begrebet også SMS-konkurrencer og -afstemninger på TV. Alle disse mange og meget forskellige udbydere har hver især ansvaret for at overholde de gældende love og regler, så dit barn ikke får ubehagelige overraskelser, når barnet henter og bestiller ting via sin mobil.

Dit barns
mobil er dit
ansvar.

Forbrugskontrol

Du sætter en øvre grænse for forbrug, og når den er nået, kan dit barn ikke længere ringe eller SMS'e fra mobilen. Han eller hun kan dog stadig modtage opkald og SMS'er.

Spærring for indholds- og betalings-tjenester

Mobilen kan ikke bruges til at hente f.eks. spil, musik, videoer, billeder eller til deltagelse i SMS-konkurrencer.

Spærring for 900- numre

Mobilen kan ikke ringe til nogen af de mange servicenumre, der starter med 90. Det er typisk fora for chat m.m. som har en dyrere minutpris.

Spærring for opkald til udlandet

Det er dyrere at ringe til udenlandske numre. Du kan spærre mobilen, så den udelukkende kan ringe til danske telefonnumre.

Spærring for opkald, når du er i udlandet

Du kan spærre for både udgående og indgående opkald i udlandet. Det er nemlig dyrere at bruge mobilen i udlandet.

Læs mere om mulighederne på telia.dk, hvor du kan spærre via selvbetjening.

Sådan sikrer du mobilen

Telia har ikke kontrol over hele branchen. Men sammen kan vi skabe tryggere rammer for dig og dit barns mobilbrug. Du kan nemlig "børnesikre" alle Telias abonnementer ved at tilknytte en eller flere af de services, som er beskrevet på modsatte side.

Inden du gør det, bør du overveje, hvad den enkelte service giver af fordele og ulemper for dit barn. De 5 opgaver kan hjælpe dig på vej, inden I udfylder aftalen om mobilstil.

Det er dog kun dig, der kan vurdere, hvad den bedste løsning er i jeres tilfælde. Er du Telia kunde kan alle services bestilles på 80 40 40 40.

Løs de 5 opgaver i brochuren og lav en aftale om mobilstil sammen med dit barn.

OPGAVE:

Hvad er god SMS-stil?

SMS er godt til korte beskeder, kærlige hilsner, jokes og meget andet. Men hvornår er SMS'er ikke ok? Kan far f.eks. sende en SMS om, at "nu er Trofast aflivet", og er det ok, hvis kæresten slår op via SMS? Snak om, hvornår man risikerer, at folk enten ikke forstår noget af, hvad man skriver, bliver kede af det eller fornærmede? Og hvordan undgår man det?

Kom med 3 eksempler på situationer, hvor I har oplevet SMS'er, der bare ikke er ok at sende. Hvis de voksne har gode eksempler om e-mails, kan de også bruges.